

TITULAZIOA: PSIKOLOGIAKO GRADUA

IKASTEGIA: PSIKOLOGIA FAKULTATEA

IKASTURTEA:

IRAKASKUNTZA GIDA

1. IRAKASGAIAREN OINARRIZKO DATUAK

IZENA: PSIKOGERONTOLOGIA

KODEA: 25074

IRAKASGAI MOTA= P

(D=adarreko oinarrizkoa; S=beste adar batzuetako oinarrizkoa; Y=gradu amaierako proiektua; O=nahitaezkoa edo P=hautazkoa)

Kredituak ECTS: 6

KURTSOA: 3., 4.a

LAUHILEKOA: 1

Aurretiko baldintzak:

Aholkuak:

2. IRAKASLEEN OINARRIZKO DATUAK

IZEN ABIZENAK: Izarne Lizaso Elgarresta

IKASTEGIA/SAILA: Psikologia Fakultatea

ARLOA: Oinarrizko Psikologia Prozesuak eta haien Garapena

BULEGO ZK.: 3E26.1

POSTA E.: izarne.lizaso@ehu.es

TEL.: 943015650

WEB HELBIDEA:

IZEN ABIZENAK: Raquel Malla Mora

IKASTEGIA/SAILA: Facultad de Psicología/Procesos Psicológicos Básicos

ARLOA: Psicología Evolutiva y de la Educación

BULEGO ZK.: 3D10

POSTA E.: raquel.malla@ehu.es

TEL.: 943015712

URL WEB:

3. IRAKASGAIAREN GAITASUN ZEHATZAK ETA ZEHARKAKOAK

**Gaitasunaren
zk.:**

Gaitasunak

1

Zahartzean gertatzen diren aldaketa kognitiboak, emozionalak eta sozialak ezagutzea.

2

Psikogerontologiaren alorreko orientazio teorikoak ezagutzea.

3	Esku hartze gerontologikoaren eskaerak identifikatzeko gai izatea, hainbat testuinguruan. Hirugarren adinekoen psikologiaren alorrean ebaluaziorako tresna espezifikoak erabiltzeko gai izatea.
4	Esku hartzeko estrategiak diseinatzeko, aplikatzeko eta ebaluatzeko gai izatea, Hauek sortutako aldaketei hobeto aurre egiteko: erretiroak, galera afektiboek, kognizio-aldaketek edo nor bere heriotzari aurre egiteak.
5	Lanbide anitzeko taldeetan lan egiteko gai izatea
6	Ahozko nahiz idatzizko txosten teknikoak egiteko gai izatea.
7	Psikologoak psikogerontologiaren arloan dituen funtzio eta ardura etikoak ezagutzea.
8	Psikologoak psikogerontologiaren arloan dituen funtzio eta ardura etikoak ezagutzea.
9	Psikogerontologiari buruzko dokumentazio-iturriak erabiltzeko gai izatea, eta informazioa eskuratzeko behar diren estrategiak menderatzen direla erakustea

4. PROGRAMA

4.1. TEORIAKO PROGRAMA GARATUA (*)

1. ZAHARTZAROAREN SARRERA

- 1.1.-Populazioaren zahartzea.
- 1.2.-Mitoak eta errealitatea. Estereotipoak.
- 1.3.-Zahartzaroaren ezaugarriak: ikuspuntu kronologikoa, biologikoa, psikologikoa eta soziala.
- 1.4.-Teoria biologikoa eta psiko - sozialak.

2. ZAHARTZAROAREN GARAPEN FISIKO ETA PSIKOMOTOREA

- 2.1.-Aldaketa fisikoak.
- 2.2.-Zentzumenaren aldaketak: ikusmena, entzumen, usaimena, dastamena eta ukimena.
- 2.3.-Aldaketa psiko-motoreak.
- 2.4.-Gaixotasuna eta dependentzia.
- 2.5.-Zahartzaro osasuntsua.

3. JUBILAZIO PROZESUAREN ADAPTAZIOA

- 3.1 Jubilazioaren ezaugarri nagusiak.
- 3.2 Jubilazio mota desberdinak.
- 3.3 Jubilazio aroak.
- 3.4 Jubilazioarekin zerikusia duten faktoreak: ekonomikoak, psikologikoak eta sozialak.
- 3.5 Jubilaziorako prestaketa programak: helburuak eta edukiak.
- 3.6. Asoziazionismoa.

4. GARAPEN SOZIO - AFEKTIBOA ETA NORTASUNA ZAHARTZAROAN

- 4.1.-Sarrera: Zahartzaroaren irudikapen soziala eta honen inplikazioak.
- 4.2.-Nortasunaren garapena.
- 4.3.-Harreman sozialak.
- 4.4.-Sexualitatea zahartzaroan.

5. ZAHARTZAROAREN GARAPEN KOGNITIBOA

- 5.1.-Adimena: adimen kristalizatua eta malgua.
- 5.2.-Oroimen sistemak: sentsoriala, iraupen laburreko oroimena eta iraupen luzeko oroimena.

5.3.-Ahazte onbera eta kaltegarria.

5.4.-Oroimenaren trebakuntza.

5.5.-Mintzaira.

5.6.-Arreta.

5.7.-Ikaskuntza.

5.8.-Sorkuntza eta Jakinduria.

6. ZAHARTZAROKO BURU NAHASKETAK: DEMENTZIAK

6.1.-Depresioa eta Antsietatea.

6.2.-Dementziaren definizioa, ezaugarriak eta irizpide diagnostikoak.

6.3.-Dementia motak.

6.4.-Dementia, deliriuma eta depresioaren arteko diagnosi diferentziala.

6.5.-Alzheimer motako dementia: ezaugarri kognitibo, konduktual eta emozionalak. Aroak.

6.6.-Dementia zerebroaskularrak.

6.7.-Eskuhartzea: psikoestimulazioa eta Orientazioa Errealitatean.

7. HERIOTZA

7.1.-Heriotza eta heriotzarekiko beldurra.

7.2.-Hiltzoria bakarkako esperientzia.

7.3.-Dolua.

7.4.-Eskuhartzea heriotzari aurre-egitean.

4.2. PRAKTIKETAKO PROGRAMA (*)

1. Gaia:

Zahartzaro mota desberdinei buruz dokumentala aztertzea.

Konpetentziak: 1, 2 eta 3

Adineko bati elkarrizketa egitea bere bizitzar nolakoa izan den ezagutzeko (gauzak nola aldatu diren, bera aldatu ote den, zahartzaroari ea zaharrei buruz zer pentsatzen duten). Elkarrizketari buruzko txostena egin behar da. Grabatzea komenigarria da eta ikasturte amaieran hausnarketa bat gehituko da

Konpetentziak: 1, 7 eta 8

Zahartzaroak dakartzan zenbait mugei buruzko hausnarketa.

Konpetentziak: 7

Hizkuntz ez-berbala: elementu garrantzitsuenak.

Konpetentziak: 2, 3 eta 8

2. Gaia:

Hirien eskuragarritasuna

Konpetentziak: 6, 7

3. Gaia:

Erretiroari buruzko dokumentala aztertzea.

Konpetentziak: 1, 2 eta 3

4. Gaia:

Alarguntasunari buruzko dokumentala aztertzea.

Konpetentziak: 1, 2 eta 3

3, 5 eta 6. Gaiak:

Adinekoen ebaluazio-trenak

Konpetentziak: 4

Adinekoei zuzendutako esku-hartze baliabideak

Konpetentziak: 5

Alzheimerrari buruzko dokumentala aztertzea.

Konpetentziak: 1, 2 eta 3

Estimulazio kognitiboa trebatzeko materialak

Konpetentziak: 4, 5 eta 6

Kasu azterketa: Talde-lana (5 pertsona gehienez). Kasu baten azterketa, elkarrizketa eta galde-sortak trebatzea.

Konpetentziak: 1, 3, 4, 6, 8 eta 9

Ebaluazio-tresnak eta diagnostikatzea

Konpetentziak: 1, 3, 5, 6, 7, 8 eta 9

Esku-hartzearen diseinua (talde-lana)

Konpetentziak: 1, 3, 5, 6, 7, 8 eta 9

Diseinatu den saioaren garapena eta aplikazioa

Konpetentziak: 1, 3, 5, 6, 7, 8 eta 9

- **3, 5 eta 6. gaietan landutako praktketan ikasleak txostena egin behar du.**

7. Gaia:

Heriotzari buruzko galde-sorta, heriotzaren galera, dolua. Galde-sorta osatu eta taldean eztabaidatu.

Heriotzari buruzko hausnarketa eta bakoitzaren heriotzari buruzko hausnarketa

Maite dugun pertsona baten heriotza. Sentimenduen desberdintasuna

Konpetentziak: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 eta 9

Praktika eta txosten bakoitza egiteko irizpideak moodlen zintzilikatuko dira eta eskolan beharrezko azalpena emango dira.

5.- IRAKASGAIKO PLANGINTZAREN KRONOGRAMA(*)

(*) Programa teorikoaren eta jarduera praktikoen kronograma lauhilekoaren zehar. Jarraibide bat izan daiteke Psikoplaneko taula kopiatu eta atal honetan itsatsi.

6. EBALUAZIO SISTEMA (TEORIRAKO ETA PRAKTIKETARAKO)

- Ebaluazio jarraitua:
 - Ezagutza teorikoak azterketa teoriko baten bidez ebaluatuko dira (7 puntu).
 - Ezagutza praktikoak eta konpetentziak, ikasleak egindako lan praktikoek eta txostenek bidez ebaluatuko dira (3 puntu).

- Ebaluazio finala:
 - Ezagutza teorikoak azterketa teoriko baten bidez ebaluatuko dira (7 puntu).
 - Ezagutza praktikoak, ikasleak egindako lan praktikoek eta txostenek bidez ebaluatuko dira. Horretarako beharrezkoa izango da aldez aurretik irakaslea eta ikaslearen arteko adostasuna (3 puntu).

7. DOKUMETAZIOA/BIBLIOGRAFIA

OINARRIZKOA:

- Belsky, J. (2001). *Psicología del envejecimiento*. Madrid: paraninfo.
- Birren & Schaie (2001). *Handbook of the psychology of aging*. San Diego: Academic Press.
- Fernández-Ballesteros, R. (2009). *Psicología de la vejez*. Una psicogerontología aplicada. Madrid: pirámide.
- Lizaso, I. eta Aizpurua, A. (2010). *Alzheimer motako dementzia: zer da eta zer egin?* Bilbo: UEU.
- Lizaso, I.; Leturia, P. eta Yanguas, J.J.; (2009). *Esku-hartze psikologikoa gerontologian*. Donostia: Erein.
- Montorio & Izal (1999). *Intervención psicológica en la vejez*. Madrid: síntesis.
- Muñoz, J. (2002). *Psicología del envejecimiento*. Madrid. Pirámide
- Pinazo, S., & Sánchez, M. (2005). *Gerontología, actualización, innovación y propuestas*. Madrid: Pearson.
- Reizabal, L. eta Lizaso, I. (2011). *Garapen psikologikoa helduaroan eta zahartzaroan*. Bilbo: UEU
- Schaie & Willis (2003) *Psicología de la Edad Adulta y la vejez*. Madrid: Pearson Educación
- Triadó, C., & Villar, F. (2006). *Psicología de la vejez*. Madrid: Alianza.

BIBLIOGRAFIA OSAGARRIA:

- Buendía, J. (1994). *Envejecimiento y psicología de la salud*. Madrid: Siglo XXI.
- Fernández-Ballesteros, R. (1999). *Qué es la psicología de la vejez*. Madrid: Biblioteca nueva.
- Fernández-Ballesteros, R. (2000). *Gerontología social*. Madrid: pirámide.
- Fernández-Ballesteros, R. y cols. (1991). *Evaluación e intervención psicológica en la vejez*. Barcelona: Martínez Roca.
- Lehr & Thomae (2003). *Psicología de la senectud*. Barcelona, Herder.
- Reizabal, L. eta Lizaso, I. (2011). *Garapen psikologikoa helduaroan eta zahartzaroan*. Bilbo: UEU.
- Lizaso, I. (2007). *Erretiratuaren soslai berriarekin erlazionatutako ezaugarri sozio-demografiko eta psikosozialak*. Bilbo: Servicio editorial de la Universidad del País Vasco. ISBN: 978-84-690-3957-1 <http://testubiltegia.ehu.es/>
- Lizaso, I. eta Camio, S. (2006). *Zahartzaroko antsietate eta depresio kasuei aurre egiteko baliabideak*. Bilbo: Servicio editorial de la Universidad del País Vasco. ISBN: 84-689-9538-X <http://testubiltegia.ehu.es/>
- Lizaso, I. (2005). *Hirugarren Adinekoen Psikologia. Ebaluazio eta Jardunketa baliabideak egoitzetan. Practicum Psikoedukatiboa*. Psicología Fakultatea. Bilbo: Servicio editorial de la Universidad del País Vasco. ISBN: 84-8373-763-9 <http://testubiltegia.ehu.es/>
- Lizaso, I. eta Camio, S. (2005) *Zahartzaroan oroimena nola trebatu. Funtzionamendua, ariketa praktikoak eta balioespen tresnak*. Bilbo: Servicio editorial de la Universidad del País Vasco. ISBN 84-8373-730-2. <http://testubiltegia.ehu.es/>
- Perlmutter & Hall (1992). *Adult development and aging*. Canada: Wiley.
- Vega & Bueno, B. (1995). *Desarrollo adulto y envejecimiento*. Madrid: Síntesis.

ALDIZKARIAK:

Revista Española de Geriatría y Gerontología
International Journal of Aging and Human Development
Journals of Gerontology
The Gerontologist

INTERNETeko HELBIDE INTERESGARRIAK

www.segg.es
www.imserso.es
www.fundaciolacaixa.org
www.laharelkargoa.org

8. TUTORETZEN ORDUTEGIA:

Tutoretza ordutegia honako baliabide edo plataformetan aurki daiteke: Moodle eta UPV/EHUko Webgunea.